

בש"פ 5079/19 - ר"ק נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5079/19

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: ר"ק

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
(השופטת נ' בכור) מיום 21.7.2019 במ"ת
42677-04-19

תאריך הישיבה: י' באלול התשע"ט (10.09.19)

בשם העורר: עו"ד גיא עין-צבי

בשם המשיבה: עו"ד חיים שוייצר

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת נ' בכור) מיום 21.7.2019 במ"ת 42677-04-19, במסגרתה הורה בית המשפט על שחרורו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני אך אסר על הימצאותו של מחשב בכתובת מעצר הבית.

הרקע לערר

עמוד 1

1. ביום 12.3.2019 נעצר העורר יחד עם 19 נאשמים נוספים בחשד למעורבותו בהפעלת פלטפורמה דיגיטלית לסחר בסמים בשם "טלגראס" (להלן: טלגראס). פרטיה של פרשה זו, אשר מכונה "פרשת טלגראס" (להלן: הפרשה) נסקרו בהרחבה פעמים רבות בהחלטות קודמות שניתנו על ידי בית משפט זה (ראו לדוגמה: בש"פ 4267/19 פלוני נ' מדינת ישראל (10.7.2019); בש"פ 5118/19 אשכנזי נ' מדינת ישראל (15.8.2019)).

2. ביחס לעורר נטען כי הוא עבד כמתכנת בטלגראס החל מחודש פברואר 2018 ועד למעצרו ביום 12.3.2019. במסגרת תפקידו, עסק בפיתוח תוכנות שיקלו על ניהול הארגון וישפרו, מבחינה טכנולוגית, את תפעולו. בגין מעשים אלו, יוחסו לעורר מגוון עבירות סמים מסוכנים במסגרת ארגון פשיעה; שיבוש מהלכי משפט במסגרת ארגון פשיעה; הלבנת הון; עבירות מס במסגרת ארגון פשיעה - כולן בצירוף הנסיבה המחמירה הקבועה בסעיף 3 לחוק המאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003. בנוסף, יוחסו לעורר עבירות נוספות שלא במסגרת פעילותו בארגון בהן, בין היתר, החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית.

3. בתסקיר המעצר שהוגש ביום 5.6.2019, המליץ שירות המבחן כי העורר ישוחרר לחלופת מעצר בבית הוריו, בפיקוחם ובפיקוחן של שתי אחיותיו וכן על הטלת צו פיקוח למשך שישה חודשים. ברם, בהחלטתו מיום 20.6.2019 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט מצא כי לאור המסוכנות הנשקפת ממנו ובשל חוסר התאמתם של המפקחים המוצעים, אין די במעצרו בפיקוח אלקטרוני. בצד זאת, ציין בית המשפט כי אילו היה ניתן לשבש את הגישה לרשת האינטרנט במקום בו יוחזק העורר, כמו גם לאתר מפקחים נוספים, ניתן היה לשקול את העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני.

4. על החלטה זו הגיש העורר ערר לפני בית משפט זה (בש"פ 4267/19) (להלן: הערר הראשון). ביום 10.7.2019 התקבל בחלקו הערר (השופט ד' ברק-ארז) ונקבע כי בית המשפט המחוזי יבחן פעם נוספת את המפקחים המוצעים, וכי "יקבע את התנאים המגבילים הנוספים שיחולו על העורר כחכמתו, אך אלה יהיו מבוססים על קביעת התחייבויות כספיות גבוהות, הרחקה מוחלטת של העורר מהמרשתת, וכן נעילת מכשירי הטלפון והמחשבים של בני הבית בסיסמאות שאינן ידועות לעורר" (שם, פסקה 21).

5. בית המשפט המחוזי קיים ביום 21.7.2019 דיון בתנאים המגבילים וחקר את המפקחים המוצעים. בתום הדיון החליט בית המשפט על המשך מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני. נקבע כי בהתחשב בכך שהעורר מתכנת בעל כישורים גבוהים, לא ימצא כל מחשב בבית בו ישהה. במסגרת זו ציין בית המשפט כי אמו של העורר, בביתה ישהה, הביעה את הסכמתה לכך שיוצאו המחשבים מן הבית. בהתאם לכך, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בתנאים, ביניהם איסור הימצאות כל מחשב, טאבלט או כל מכשיר אחר המאפשר חיבור לאינטרנט, למעט הטלפונים החכמים האישיים של המפקחים אשר יהיו נעולים בסיסמאות שאינן ידועות לעורר. תנאי זה לא ערב לחכו של העורר ומכאן הערר שלפני.

טענות הצדדים

6. לטענת העורר, בהחלטה בערר הראשון נקבע במפורש כאמור, כי התנאים המגבילים אשר יחולו עליו יהיו מבוססים על "נעילת מכשירי הטלפון והמחשבים של בני הבית בסיסמאות שאינן ידועות לעורר". ברם, בהחלטתו חרג בית המשפט המחוזי משיקול הדעת אשר הותווה לו בערר הראשון. עוד טוען העורר כי אמו לא הסכימה להוצאת כל

מחשב מן הבית, אלא ציינה כי לו ייקבע על ידי בית המשפט כי הדבר הוא תנאי למעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, הרי שבני הבית יוכלו לעמוד בכך. במסגרת זו ציין העורר כי הימצאותם של מחשבים בבית היא הכרחית לשם עיסוקם ולימודיהם של בני הבית והוצאתם תביא לפגיעה קשה בהם. זאת ועוד, נטען כי אין כל היגיון באבחנה שערך בית המשפט המחוזי בין מכשירי הטלפון האישיים, אותם אישר להחזיק בבית בכפוף לנעילתם בסיסמה, ובין האיסור על הימצאותם של מחשבים נעולים בסיסמה בבית.

7. המשיבה טענה מנגד כי עמדתה ביחס לתנאי השחרור כלל לא נשמעה בעת הדיון בערר הראשון. יתר על כן, במציאות "אוטופית" עמדתה הייתה כי יש להוציא מבית העורר גם את המכשירים הניידים, אך עמידה על תנאי שכזה תגרור אחריה פגיעה קשה מידי במשפחת העורר. ברם, לאור כישוריו הטכנולוגיים המפותחים של העורר, מחשב מהווה עבורו כ"כלי נשק" של ממש. לא זו אף זו, האם הסכימה כאמור להוצאת המחשבים כפי שציין בית המשפט המחוזי.

דיון והכרעה

8. נקודת המוצא היא כי בסוג העבירות המיוחסות לעורר קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית, והכלל בעניין הוא מעצר מאחורי סורג ובריח. זאת מפאת האפשרות לבצע את העבירות מרחוק, גם במסגרת מעצר בפיקוח אלקטרוני או שהות בחלופת מעצר (בש"פ 299/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (30.1.2019); העררה ראשון, פסקה 20). עם זאת, בית משפט זה הכיר בחריגים בהם יתאפשר מעצר בפיקוח אלקטרוני או שהות בחלופת מעצר – בפרט כאשר מדובר בנאשם צעיר ונורמטיבי, ללא עבר פלילי, אשר חלקו היחסי בביצוע העבירות המיוחסות לו היה מצומצם (בש"פ 8155/15 קלר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (9.12.2015); בש"פ 8585/15 בן לולו נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (23.12.2015); בש"פ 3095/18 צ'צ'יק נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (26.4.2018)). בעניינו, מצא בית משפט זה כי יש מקום לבחון אם המקרה נמנה בגדר אותם חריגים, ואכן בית המשפט המחוזי החליט על המשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני. אולם גם במסגרת מעצרו של נאשם בפיקוח אלקטרוני יש לקבוע תנאים מגבילים לצורך איזון מסוכנותו (בש"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 12 (10.8.2015)). בוודאי שכך בעניינו, במקום שבו מדובר בנאשם בעבירות שבוצעו באמצעות מחשב, ולאור כישורי התכנות והידע שלו במחשבים. ברור אפוא כי יש להגביל את הגישה שלו למחשבים.

9. ואכן בית משפט זה הורה לבית המשפט המחוזי לבחון את אפשרות מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני תוך קביעת תנאים מתאימים, שפורטו לעיל. אלא שבית המשפט המחוזי מצא כי לצורך הגשמת התכלית שעניינה הפגת מסוכנותו של העורר יש צורך בהוצאת המחשבים מבית הוריו. בכך חרג בית המשפט המחוזי מהנחיית בית משפט זה.

10. הנחת היסוד במעצר בפיקוח אלקטרוני היא כי אפשר לתת אמון בנאשם. נאשם שלא ניתן לתת בו את האמון שיעמוד בתנאי המעצר האלקטרוני לא יזכה בחלופת מעצר זו (בש"פ 5399/16 מדינת ישראל נ' ג'רבי, פסקה 15 (8.7.2016); בש"פ 2737/10 שטרית נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (15.4.2010)). בעניינו, משמצא בית המשפט לנכון לאפשר לעורר לשהות במעצר אלקטרוני, ומשניתן בו אמון שלא יפרוץ לטלפונים של בני הבית, קשה שלא לתת בו את האמון כי לא יפרוץ למחשביהם. בימינו הולך וקטן ההבדל בין מכשיר טלפון חכם למחשב. את מרבית הפעולות שניתן לעשות באמצעות מחשב ניתן לעשות גם באמצעות טלפון. על כן, אינני מוצא הצדקה להתנות את שחרורו של העורר לחלופת מעצר רק בכפוף להוצאת המחשבים מביתו, שעה שבני הבית יכולים לעשות שימוש במכשירי הטלפון הניידים שלהם, בכפוף להגבלת השימוש בהם באמצעות סיסמה שלא ידועה לעורר.

אשר על כן, אני מקבל את הערר, ומתיר הימצאותם של מחשבים בבית הוריו של העורר. זאת בכפוף להבטחת מניעת השימוש במחשבים באמצעות שימוש בסיסמאות שאינן ידועות לו.

ניתנה היום, י"ב באלול התשע"ט (12.9.2019).

ש ו פ ט
